

Lekmannarevisor i
VLL Innovation AB

2018-04-25

Till årsstämman i Västerbottens läns landsting
Innovation AB (559037-1646)

Granskningsrapport år 2017

Jag, av fullmäktige i Västerbottens läns landsting utsedda lekmannarevisor, har granskat verksamheten i Västerbottens läns landsting Innovation AB.

Styrelse ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisor ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och fullmäktiges revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer att bolagets verksamhet år 2017 genomfördes i enlighet med fullmäktiges direktiv och det kommunala ändamålet. Styrelsen utvecklade år 2017 sin interna kontroll i jämförelse med år 2016. Styrelsen beslutade om flera väsentliga styrdokument och fick från VD löpande information om ekonomiskt läge och pågående verksamhet. Inom några områden har jag dock identifierat brister. Styrelsen saknade för år 2017 en verksamhetsplan och en komplett budget. Styrelsen följde heller inte upp sina mål eller sin internkontrollplan. Otydligheter i styrelsens protokoll medförde även vissa svårigheter att få insyn och följa styrelsens styrning och kontroll. Min samlade bedömning är därför att styrelsen för år 2017 ännu inte hade en tillräcklig kontroll över bolaget.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Jag bedömer att bolagets interna kontroll inte var tillräcklig.

Umeå den 25 april 2018

Thomas Nordenstam
Lekmannarevisor

2018-04-25

Jag åberopar bifogad rapport.

- Grundläggande granskning år 2017 av VLL Innovation AB, revisionskontoret Västerbottens läns landsting.

LEKMANNAREVISION

Grundläggande granskning år 2017 av VLL Innovation AB

April 2018
Richard Norberg, revisionskontoret

Innehåll

1. SAMMANFATTANDE ANALYS.....	3
1.1. REKOMMENDATIONER	3
2. BAKGRUND.....	4
2.1. IAKTTAGELSER I 2016 ÅRS GRANSKNING	4
2.2. REVISIONSFRÅGOR	4
2.3. REVISIONSKRITERIER OCH METOD	5
3. BOLAGETS UPPDRAG OCH MÅL	6
3.1. FULLMÄKTIGES ÄGARDIREKTIV OCH STYRELSENS MÅL	6
4. GRANSKNINGENS RESULTAT.....	7
4.1. STYRELSENS STYRDOKUMENT	7
4.2. STYRELSEN LÖPANDE ARBETE	9
4.3. STYRELSENS INTERNKONTROLLPLAN	9
4.4. STYRELSENS TJÄNSTEMANNASTÖD.....	10
4.5. STYRELSENS ÅRSREDOVISNING.....	11
4.6. UPPFÖLJNING AV 2016 ÅRS REKOMMENDATIONER	13
5. SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR.....	14
5.1. REKOMMENDATIONER	15
BILAGA 2: EXEMPEL PÅ UNDERLIGGANDE REVISIONSFRÅGOR.....	17

1. Sammanfattande analys

Vi bedömer att bolagets verksamhet år 2017 genomfördes i enlighet med fullmäktiges direktiv och det kommunala ändamålet. Verksamheten genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Styrelsen utvecklade år 2017 sin interna kontroll i jämförelse med år 2016. Styrelsen beslutade om flera väsentliga styrdokument och fick från VD löpande information om ekonomiskt läge och pågående verksamhet. Inom några områden har vi dock identifierat brister. Styrelsen saknade för år 2017 en verksamhetsplan och en komplett budget. Styrelsen följde heller inte upp sina mål eller sin internkontrollplan. Otydligheter i styrelsens protokoll medförde även vissa svårigheter att få insyn och följa styrelsens styrning och kontroll över bolaget. Vår samlade bedömning är därför att styrelsen för år 2017 ännu inte hade en tillräcklig kontroll över bolaget.

1.1. Rekommendationer

- Vidta åtgärder för att säkerställa kontinuitet i tjänstemannastödet.
- Säkerställ att protokollen blir tydligare. Se bland annat till att det i protokollen finns hänvisningar till diarieförda tjänsteskrivelser och underlag.
- Säkerställer att alla beslutade styrdokument innehåller följande uppgifter:
 - Datum, paragraf och uppgift om vem som har beslutat om dokumentet.
 - Dokumentets diarienummer.
- Säkerställ att bolagets allmänna handlingar blir skyndsamt diarieförda. Mot bakgrund av att bolaget är en egen juridisk person rekommenderar vi att bolaget har ett eget diarium eller en egen serie i landstingets diarium.
- Utveckla internkontrollplanen metodmässigt. Av internkontrollplanen bör det framgå hur varje enskild kontroll ska genomföras, vem som har ansvaret för att genomföra kontrollen och när kontrollen ska rapporteras till styrelsen. Vid uppföljningen av internkontrollplanen bör det framgå vilka kontroller som är genomförda och de resultat som kontrollerna visar. I händelse av att kontrollerna visar på brister bör styrelsen besluta om åtgärder i syfte att rätta till bristerna.
- Utveckla årsredovisningen inom framför allt följande områden:
 - Utvärdera i vilken grad styrelsens mål uppnås.
 - Utvärdera om verksamheten är genomförd i enlighet med den kommunala kompetensen.
 - Utvärdera arbetet med den interna kontrollen.
 - Redovisa om styrelsens ledamöter har intressen hos företag som bolaget har affärsförbindelser med.

2. Bakgrund

I november 2015 beslutade fullmäktige om att bilda det helägda kommunala bolaget Västerbottens läns landsting Innovation AB. Enligt bolagsordning och ägardirektiv ska bolaget bidra till högre kvalitet, ökad effektivitet och nytta i landstinget. Bolagets arbete med innovation ska bidra till metod- och produktutveckling i syfte att förbättra vården. Bolagets styrelse består av fem ordinarie ledamöter. Fullmäktige beslutade att tilldela bolaget en grundfinansiering på 2 miljoner kronor under en försöksperiod åren 2016 – 2018. I september 2017 beslutade fullmäktige att ge bolaget ytterligare 2,2 miljoner kronor under försöksperioden.

2.1. Iakttagelser i 2016 års granskning

Positivt under år 2016 var att styrelsen arbetade med att utveckla en organisation för sin verksamhet och bland annat beslutade om en affärsplan. Negativt var att styrelsen för år 2016 saknade grundläggande styrdokument såsom verksamhetsplan, budget och internkontrollplan. Negativt var också att flera av styrelsens protokoll var översiktliga och saknade hänvisningar till diarieförda tjänsteskrivelser och underlag. Detta medförde att det under år 2016 var svårt att få insyn i bolaget och följa de olika aktiviteter som genomfördes. Den samlade bedömning var att bolagets styrelse under år 2016 ännu inte hade utvecklat en tillräcklig intern kontroll över verksamheten. Bolagets lekmannarevisor lämnade följande rekommendationer till bolagets styrelse:

- Säkerställ ett tillräckligt tjänstemannastöd.
- Besluta om en verksamhetsplan med mätbara mål. Utvärdera målen i årsredovisningen.
- Besluta om en dokumenthanteringsplan.
- Säkerställ att protokollen blir tydligare. Se bland annat till att det i protokollen finns hänvisningar till diarieförda tjänsteskrivelser och underlag.
- Besluta om etiska riktlinjer för bolaget.
- Utvärdera årligen styrelsens eget arbete.

Senast den 1 november 2017 skulle bolagets styrelse yttrat sig över granskningen. Styrelsen lämnade dock inte något yttrande. Vid ett seminarium den 6 december 2018 med bolagets lekmannarevisor och yrkesrevisor konstaterade styrelsens ordförande att styrelsen missat att lämna ett yttrande.

2.2. Revisionsfrågor

Granskningen avser styrelsen för Västerbottens läns landsting Innovation AB. Syfte med granskningen är ge underlag för lekmannarevisorns bedömningar i den årliga granskningsrapporten.

Lekmannarevisorn ska granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Lekmannarevisorn ska också granska om den interna kontrollen är tillräcklig.

Frågan om verksamheten är ändamålsenlig och om ekonomin är tillfredsställande utgår från ägarens, dvs. fullmäktiges, direktiv och beslut för bolaget.

Granskningen är översiktlig med inriktning mot bolagets system för styrning och kontroll. För granskningen har vi formulerat följande övergripande revisionsfrågor:

- Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?
- Har styrelsen haft tillräcklig kontroll över de projekt bolaget delfinansierar?
- Har bolagets styrelse haft tillräcklig kontroll över de projekt bolaget bereder för beslut i landstinget?
- Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2016 års granskning?

2.3. Revisionskriterier och metod

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Vi kommer att utgå från nedanstående revisionskriterier:

- Kommunallagen, 3 kap. 17§
- Aktiebolagslagen, 8 kap.
- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Fullmäktiges bolagspolicy

Granskningen är genomförd med hjälp av dokumentationsstudier av styrelsens styrande och redovisande dokument samt av styrelsens protokoll. Avstämningar är genomförda med bolagets VD. Den 6 december 2017 och den 7 mars 2018 genomfördes träffar mellan lekmannarevisor och företrädare för styrelsen. Syftet med träffarna var att få information om bolagets verksamhet och styrelsens arbete med att utveckla en tillräcklig styrning och kontroll. Bolagets VD har som ett led i kvalitetssäkringen getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

3. Bolagets uppdrag och mål

3.1. Fullmäktiges ägardirektiv och styrelsens mål

I fullmäktiges ägardirektiv kan man läsa att bolaget har till uppgift att:

- Identifiera utvecklingsbehov i landstinget.
- Erbjuder företag och andra intressenter en tydlig ingång i landstinget. Hjälpa till och ta fram avtal för samarbeten mellan företag och landstingets verksamheter i syfte att i gemensamma projekt utveckla innovationer som bidrar till att utveckla landstinget.
- Initiera och samordna utvecklingsprojekt.
- Samverka med näringsliv för att utveckla science parks och liknande strukturer.
- Utveckla en modell i landstinget för innovationsprocesser i partnerskap med företag och intressenter.
- Marknadsföra landstinget som en attraktiv samverkanspart för näringslivet när det gäller utveckling och innovation.

Den 21 november 2016 (§ 81) beslutade styrelsen om följande affärsidé för bolagets verksamhet:

”För att möta patienternas, medarbetarnas och organisationens behov erbjuder VLL Innovation landstingets utmaningar och infrastruktur som en affärsmöjlighet till partners. VLL Innovation tillhandahåller mot ersättning, en tydlig ingång till och en processledd ingång till landstingets utmaningar och infrastruktur. VLL Innovation AB gör detta genom att erbjuda en validerad och kvalitetssäkrad och ordnad process med tillhörande värdebaserad ersättningsmodell.”

Styrelsen beslutade att bolagets verksamhet efter försöksperioden skulle utvärderas utifrån följande kriterier:

- Tydligt visa vad och hur väl ägardirektivet uppfyllts.
- Pröva om en långsiktig, hållbar affärsmodell som inte kräver finansiering från ägaren utan sker via externa intäkter är möjlig.
- Pröva om en långsiktigt hållbar, validerad och kvalitetssäkrad innovationsprocess och ersättningsmodell i partnerskap är möjlig.
- Visa att bolaget har levererat dokumenterade ekonomiska värden som överstiger kapitaltillskott.

Den 21 november 2016 (81§) beslutade bolagets styrelse om följande fyra mål för år 2017:

- Genomföra tre projekt, s.k. valideringscase.

- Genomföra ett projekt med inriktning mot primärvårdens utmaningar. Projektet ska inkludera systemstöd och utveckling av digital plattform med koppling till arbetet med att utveckla nytt journalsystem, ekonomistyrning m.m.
- Genomföra minst två pre-screening.
- Genomföra minst två ordinarie projekt (case).

4. Granskingens resultat

4.1. Styrelsens styrdokument

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad styrelsen beslutade om grundläggande styrdokument för år 2017.

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Affärsplan	Ja	Den 17 augusti 2017, 48§ (VLL 1749-2016)
Arbetsordning	Ja	Den 21 november 2016, 85§, inklusive en instruktion för rapportering till styrelsen (VLL 2446-2016).
Instruktion till VD	Ja	Den 21 mars 2017 beslutade styrelsen om att utse en VD. Tidigare hade bolaget saknat VD. Den 25 september 2017, 170§, beslutade styrelsen om en instruktion till VD (VLL 252:1-2018)
Verksamhetsplan år 2017	Nej	Styrelsen har inte beslutat om någon verksamhetsplan för år 2017. Den 21 november 2016, 81§, beslutade styrelsen om fyra mål för år 2017 (VLL 2449-2016).
Budget år 2017	Delvis	Den 21 november 2016, 83§, beslutade styrelsen om en budget för första halvåret 2017 (VLL 2448-2016). I styrelsens protokoll för år 2017 saknas uppgift om beslut om budget för den andra hälften av år 2017. Den 4 september 2017, 157§, godkände bolagets styrelse att bolaget för år 2017 fick ett driftsbidrag på 1,1 mkr för år 2017. Enligt protokollet behövdes ytterligare finansiering för resterande del av år 2017.
Internkontrollplan år 2017	Ja	Den 21 november 2016, 87§, beslutade styrelsen om ett reglemente för intern kontroll och den 13 december 2016, 96§, om en internkontrollplan för år 2017 (VLL 2447-2016).

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Delegationsordning	Ja	<p>Den 21 november 2016, 86§, beslutade styrelsen om en besluts- och attestordning (VLL 2445:1-2016).</p> <p>Med anledning av att verksamhetsledare slutade reviderade styrelsen den 1 februari 2017, 105§, besluts- och attestordningen. Styrelsen gav befogenhet till en ny verksamhetsledare att inom ramen för styrelsens verksamhetsplan och budget avropa tjänstestöd och konsultstöd och för den löpande verksamheten besluta om kostnader upp till ett prisbasbelopp.</p> <p>Den 25 oktober 2017, 170§, godkände styrelsen ändringar i styrdokument. Av protokollet framgår inte vilka ändringar som godkändes. Styrelsen gav i uppdrag till styrelsens ordförande att ”harmonisera skrivningen av firmateckning i de olika styrande dokumenten”. I landstingets diarium (VLL 251-2017) finns en reviderad besluts- och attestordning.</p>
Attestordning	Ja	Se kommentar ovan.
Dokumenthanteringsplan	Ja	Den 28 november 2017, 185§, beslutade styrelsen om dokumenthanteringsplan (VLL 256-2017).
Etiska riktlinjer för bolagets uppträdande	Ja	Den 28 november 2017, 185§, beslutade styrelsen om en etikpolicy för samverkan med industrin (VLL 254-2017).

Vår kommentar

Positivt är att styrelsen i hög grad beslutade om styrdokument. Negativt var att bolaget för år 2017 inte hade en verksamhetsplan och komplett budget. Den 21 november 2016 (83§) beslutade styrelsen om en budget för första halvåret 2017. Den 4 september 2017 (157 §) godkände bolagets styrelse att bolaget för år 2017 fick ett driftsbidrag på 1,1 mkr för år 2017. Av styrelsens protokoll framgår inte om styrelsen beslutade om någon budget för den andra hälften av år 2017. För år 2018 har styrelsen beslutat om en verksamhetsplan och budget.

År 2016 rekommenderade vi styrelsen att säkerställa att protokollen blev tydligare och att det i protokollen fanns hänvisningar till diarieförda tjänsteskrivelser och underlag. Även år 2017 var flera av styrelsens dokument svåra att spåra på grund av att det i protokollen saknades hänvisningar till diarieförda handlingar. För att öka spårbarheten rekommenderar vi att styrelsen säkerställer att det i protokollen finns uppgifter om diarienummer för

de dokument som styrelsen beslutar om. I syfte att säkerställa spårbarheten mellan styrelsens beslut och de olika dokumenten ser vi också gärna att styrelsen säkerställer att alla beslutade styrdokument innehåller följande uppgifter:

- Datum, paragraf och uppgift om vem som har beslutat om dokumentet.
- Dokumentets diarienummer.

Mot bakgrund av att bolaget är en egen juridisk person rekommenderar vi att bolaget ha ett eget diarium eller en egen serie i landstingets diarium.

I vår granskning har vi också uppmärksammat att det i flera fall under år 2017 tog lång tid innan bolagets dokument blev diarieförda. Offentlighet och sekretesslagen anger att handlingar skyndsamt ska diarieföras. Vi rekommenderar styrelsen att besluta om en rutin som säkerställer att handlingarna skyndsamt blir diarieförda.

4.2. Styrelsen löpande arbete

År 2017 hade bolagets styrelse 7 protokollförda sammanträden. En genomgång av protokollen visar att styrelsens arbete under året i första hand var inriktat mot att bygga upp bolagets verksamhet. Av protokollen framgår att styrelsen anlitat en VD, utrett finansieringsmöjligheter, beslutat om styrande dokument m.m.

I protokollen kan vi också se att styrelsen med hjälp av ekonomiska månadsrapporter hållit sig informerad om bolagets ekonomi under året. Av protokollen framgår också att styrelsen 5 gånger under år 2017 fick VD-rapporter. I VD-rapporterna fick styrelsen information om arbetsläge i bolagets projektportfölj, uppgifter om ekonomiskt resultat m.m.

Vår kommentar

Vi bedömer att styrelsen med hjälp av ekonomiska månadsrapporter och VD-rapporter skapat goda förutsättningar för att hålla sig informerad om läget i bolaget. Rapporterna för år 2017 var informativa och överskådliga.

4.3. Styrelsens internkontrollplan

Den 21 november 2017 beslutade bolagets styrelse (87 §) om ett reglemente för intern kontroll (VLL 2447-2016). Av reglementet framgår att styrelsen varje år i samband med verksamhetsplaneringen ska besluta om en plan för intern kontroll. Planen ska enligt styrelsens beslut innehålla:

- Riskbedömning
- Kontrollaktiviteter
- Former för uppföljning av kontrollaktiviteterna

I reglementet beslutade styrelsen att den minst två gånger skulle följa upp sitt internkontrollarbete och lämna rapporter till landstingsstyrelsen.

Den 13 december 2017 (96 §) beslutade styrelsen om sin internkontrollplan för år 2017 (VLL 2447-2016). En genomgång av internkontrollplanen visar

att bolagets styrelse beslutade om en översiktlig riskanalys och fyra kontrollaktiviteter. Nedan återger vi de kontrollaktiviteter som styrelsen beslutade om för år 2017 samt hur styrelsen avsåg följa upp dessa.

Risk	Kontrollaktivitet	Plan för rapportering
Otillräcklig finansiering	Verksamhetsledare kontrollerar de ekonomiska månadsrapporterna	Vid varje styrelsemöte
Värdemodell går inte att genomföra	Verksamhetsledare kontrollerar case som adresserar värdemodell	Efter det att valideringsprojektet är avslutat i december 2017
Innovationsprocessen i partnerskap fungerar inte	Verksamhetsledare kontrollerar när valideringsprojekt är slutförda	Efter det att valideringsprojektet är avslutat i december 2017
Instruktioner för rapportering följs inte	Styrelsen kontrollerar vid sina styrelsemöten att den ekonomiska rapporteringen görs i enlighet med instruktioner.	På styrelsens möten

I styrelsens protokoll från den 4 september 2017 kan man läsa att bolagets VD inför styrelsen gick igenom internkontrollplanen. Av protokollet framgår inte vilka kontroller i planen som var genomförda eller resultatet av kontrollerna. Styrelsen konstaterade att de risker som identifierats inför år 2017 var under kontroll men skulle ha fortsatt prioritet. Av protokollet framgår inte hur bolagets styrelse skulle lämna information till landstingsstyrelsen om internkontrollarbetet.

Styrelsens årsredovisning innehöll ingen uppföljning av arbetet med den interna kontrollen.

Vår kommentar

Det är positivt att styrelsen har beslutat om ett reglemente för intern kontroll och en internkontrollplan för år 2017. Vi rekommenderar styrelsen att i arbetet med kommande planer konkretisera kontrollerna och göra dem mer avgränsade och uppföljningsbara. Vi rekommenderar också att styrelsen dokumenterar uppföljningen av internkontrollplanen. För år 2017 saknades en samlad uppföljning av styrelsens internkontrollarbete.

4.4. Styrelsens tjänstemannastöd

Bolaget saknade under år 2016 en VD. Istället för VD anlätades en verksamhetsledare med uppgift att operativt leda och utveckla bolagets verksamhet. I februari 2017 slutade verksamhetsledaren. I styrelsens protokoll från den 24 februari 2017 kan man läsa att styrelsens presidium hade påbörjat ett arbete med att undersöka möjligheterna att fördela verksamhetsle-

darens arbetsuppgifter på två eller tre funktioner. Styrelsen gav i uppdrag (118 §) till styrelsens presidium att inom ramen för bolagets budget med hjälp av tjänsteköp säkerställa ett tillräckligt tjänstemannastöd. Den 21 mars 2017 (130 §) beslutade styrelsen att köpa tjänstemannastöd landstingets FoU-stab. Styrelsen beslutade att enhetschefen för innovation och forskningsanslag skulle bli bolagets VD.

Vår kommentar

Det är positivt att styrelsen anlitat en VD. Konstruktionen med en VD som ett ensamt tjänstemannastöd medför dock stort personberoende och risk om VD blir sjuk eller slutar. Vi rekommenderar styrelsen att vidta åtgärder för att säkerställa kontinuitet i tjänstemannastödet.

4.5. Styrelsens årsredovisning

I årsredovisningen redogjorde bolagets styrelse för väsentliga händelser under år 2017. Styrelsen redovisade att bolaget:

- Utvecklat och strukturerat processen för innovation i partnerskap.
- Inom Västerbottens läns landsting förankrat innovationsprocessen och syftet med VLL Innovation AB.
- Rekryterat VD och fortsatt utveckla rutiner och styrdokument.
- Etablerat konceptet innovationskliniker inom folktandvården, primärvården, slutenvården och prevention.
- Fortsatt arbetet med externa partners med s.k. innovationscase.

I årsredovisningen uppgav styrelsen att insatser i bolaget och i Västerbottens läns landsting hade bidragit till att Västerbottens läns landsting fått en position i landet som en drivande och ledande innovationsaktör. I årsredovisningen kan man bland annat läsa att Västerbottens läns landsting i september 2017 hade beviljats ett projekt inom regeringens strategiska innovationsprogram "Innovationsmotorer". Västerbottens läns landsting hade enligt årsredovisningen också fått finansiering från statliga Vinnova som "försökslän" att genomföra en förstudie. Styrelsen bedömde att verksamheten hade bedrivits i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv.

Styrelsen konstaterade i årsredovisningen att ekonomin för bolaget var en utmaning och att det var svårt att bedöma omfattningen på det arbete som krävdes. Styrelsen bedömde att ett utökat driftsbidrag från Västerbottens läns landsting för åren 2017 och 2018 medförde att bolaget hade en säkrare ekonomi i jämförelse med år 2016. För år 2017 redovisade bolaget ett positivt ekonomiskt resultat på 158 000 kronor.

I tabellen på nästa sida går vi igenom de underliggande revisionsfrågor vi ställt när det gäller styrelsens åiterrapportering.

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat bolagets verksamhet mot det kommunala ändamålet?	Ja	Styrelsen bedömer att verksamheten var genomförd i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv.
Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat om bolagets verksamhet är genomförd inom ramen för de kommunala befogenheterna?	Nej	I årsredovisningen finns ingen utvärdering om verksamheten är genomförd inom ramen för de kommunala befogenheterna.
Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat målen i verksamhetsplanen?	Nej	Styrelsen hade för år 2017 ingen verksamhetsplan. De fyra mål som styrelsen beslutade om den 21 november 2016, 81§, har styrelsen inte följt upp.
Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat att verksamheten håller sig inom ramen för styrelsens affärsplan?	Nej	
Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om att en utvärdering av det egna styrelsearbetet är genomförd?	Nej	Den 28 november 2017, § 186, gav styrelsen i uppdrag till ordförande att utvärdera styrelsens arbete och lämna rapport till styrelsen i mars 2018. Enligt styrelsens protokoll från den 7 mars 2018 fick styrelsen en statusrapport vid sammanträdet. Enligt protokollet skulle styrelsen få en slutrapport vid nästa sammanträde. När arbetet med denna granskning avslutades den 13 april 2018 hade vi inte tagit del av någon slutrapport.
Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen hos företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget?	Nej	
Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om hur den interna kontrollen fungerat?	Nej	Styrelsen fick en muntlig uppföljning den 4 september 2017. Vi anser att uppföljningen bör vara skriftlig. Det saknas uppföljning för hela året.

Vår kommentar

Vi bedömer att styrelsen i årsredovisningen redogör för väsentliga händelser under året. Vi instämmer i styrelsens bedömning om att verksamheten under år 2017 är genomförd i enlighet med bolagsordningen och fullmäktiges ägardirektiv. Vi anser att redovisningen kan utvecklas inom framför allt följande områden:

- Utvärdering av i vilken grad styrelsens mål uppnås.
- Utvärdering av om verksamheten är genomförd i enlighet med den kommunala kompetensen.
- Utvärdering av styrelsens interna kontroll.
- Redovisningen om styrelsens ledamöter har intressen hos företag som bolaget har affärsförbindelser med.

4.6. Uppföljning av 2016 års rekommendationer

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2016 års granskning.

Rekommendationer i 2016 års granskning:	Har styrelsen under år 2017 vidtagit tillräckliga åtgärder?	Vår kommentar:
Säkerställ ett tillräckligt tjänstemannastöd	Nej	Bolaget har under år 2017 anlitat en VD. VD genomför operativt arbete och ger styrelsen rapporter om genomförd verksamhet m.m. Vi bedömer dock att administrationen behöver utvecklas. Exempelvis kan protokollen bli tydligare och diarieföringen göras mer skyndsamt.
Besluta om en verksamhetsplan med mätbara mål. Utvärdera målen i årsredovisningen.	Nej	Styrelsen beslutade inte om någon verksamhetsplan för år 2017. Den 21 november 2016, 81§, beslutade styrelsen om fyra mätbara mål för år 2017 (VLL 2449-2016). Styrelsen följde inte upp målen i årsredovisningen.
Besluta om en dokumenthanteringsplan	Ja	Den 28 november 2017, § 185 beslutade styrelsen om dokumenthanteringsplan (VLL 256-2017).
Säkerställ att protokollen blir tydligare. Se bland annat till att det i protokollen finns hänvisningar till diarieförda tjänsteskrivelser och underlag.	Nej	För år 2017 är flera av styrelsens dokument svåra att spåra via protokollen på grund av att saknas hänvisningar till diarieförda handlingar. I några fall framgick av protokollen inte tydligt vilka beslut som styrelsen tog. <i>Tabellen fortsätter på nästa sida</i>

Rekommendationer i 2016 års granskning:	Har styrelsen under år 2017 vidtagit tillräckliga åtgärder?	Vår kommentar:
Besluta om etiska riktlinjer för bolaget.	Ja	Den 28 november 2017, § 185, beslutade styrelsen om etikpolicy för samarbete med industrin (VLL 254-2017)
Utvärdera årligen styrelsens eget arbete	Nej	Den 28 november 2017, § 186, gav styrelsen i uppdrag till ordförande att utvärdera styrelsens arbete och lämna rapport till styrelsen i mars 2018. Enligt protokollet från styrelsens sammanträde i mars 2018 skulle styrelsen få en slutrapport vid nästa styrelsemöte. När arbetet med denna granskning avslutades den 13 april 2018 hade vi inte tagit del av någon slutrapport. Det saknas dokumentation som visar att styrelsens arbete blev utvärderat i samband med årsredovisningen.

Vår kommentar

Vår samlade bedömning är att styrelsen för år 2017 inte vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av 2016 års rekommendationer.

5. Svar på revisionsfrågor

Vi bedömer att bolagets verksamhet år 2017 genomfördes i enlighet med fullmäktiges direktiv och det kommunala ändamålet. Verksamheten genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Styrelsen utvecklade år 2017 sin interna kontroll i jämförelse med år 2016. Styrelsen beslutade om flera väsentliga styrdokument och fick från VD löpande information om ekonomiskt läge och pågående verksamhet.

Inom några områden har vi dock identifierat brister. Styrelsen saknade för år 2017 en verksamhetsplan och en komplett budget. Styrelsen följde heller inte upp sina mål eller sin internkontrollplan. Otydligheter i styrelsens protokoll medförde även vissa svårigheter att få insyn och följa styrelsens styrning och kontroll över bolaget. Vår samlade bedömning är därför att styrelsen för år 2017 ännu inte hade en tillräcklig kontroll över bolaget. Nedan redovisar vi svaren på våra revisionsfrågor.

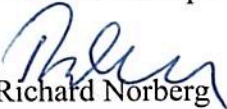
Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Delvis	Styrelsen beslutade om flertalet grundläggande styrdokument. För år 2017 saknade dock styrelsen en verksamhetsplan och heltäckande budget. Vi bedömer också att styrelsens internkontrollplan inte var tillräckligt konkret.
Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?	Delvis	Otydliga protokoll och eftersläpning i diarieföring medför vissa svårigheter att följa styrelsens arbete. Av protokollen framgår att styrelsen under året fick rapporter om bolagets verksamhet. Utifrån protokollen är det emellertid svårt att verifiera att styrelsen år 2017 hade en tillräcklig kontroll.
Har styrelsen haft tillräcklig kontroll över de projekt bolaget delfinansierar?	Ja	Med hjälp av rapporter från bolagets VD fick styrelsen information om arbetsläge m.m. för olika projekt.
Har bolagets styrelse haft tillräcklig kontroll över de projekt bolaget bereder för beslut i landstinget?	Ja	Se kommentar ovan.
Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Ja	I årsredovisningen redogör styrelsen för väsentliga händelser. Vi instämmer i styrelsens bedömning om att verksamheten är genomförd i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv.
Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2016 års granskning?	Nej	Styrelsen har agerat och vidtagit flera åtgärder. I några fall kvarstår dock iakttagelser från 2016 års granskning. Vi bedömer därför att åtgärderna inte var tillräckliga.

5.1. Rekommendationer

- Vidta åtgärder för att säkerställa kontinuitet i tjänstemannastödet.
- Säkerställ att protokollen blir tydligare. Se bland annat till att det i protokollen finns hänvisningar till diarieförda tjänsteskrivelser och underlag.
- Säkerställer att alla beslutade styrdokument innehåller följande uppgifter:
 - Datum, paragraf och uppgift om vem som har beslutat om dokumentet.

- Dokumentets diarienummer.
- Säkerställ att bolagets allmänna handlingar blir skyndsamt diarieförda. Mot bakgrund av att bolaget är en egen juridisk person rekommenderar vi att bolaget har ett eget diarium eller en egen serie i landstingets diarium.
- Utveckla internkontrollplanen metodmässigt. Av internkontrollplanen bör det framgå hur varje enskild kontroll ska genomföras, vem som har ansvaret för att genomföra kontrollen och när kontrollen ska rapporteras till styrelsen. Vid uppföljningen av internkontrollplanen bör det framgå vilka kontroller som är genomförda och de resultat som kontrollerna visar. I händelse av att kontrollerna visar på brister bör styrelsen besluta om åtgärder i syfte att rätta till bristerna.
- Utveckla årsredovisningen inom framför allt följande områden:
 - Utvärdera i vilken grad styrelsens mål uppnås.
 - Utvärdera om verksamheten är genomförd i enlighet med den kommunala kompetensen.
 - Utvärdera styrelsens arbete med den interna kontrollen.
 - Redovisa om styrelsens ledamöter har intressen hos företag som bolaget har affärsförbindelser med

Umeå den 13 april 2018

Richard Norberg
Certifierad kommunal revisor
Västerbottens läns landsting

Bilaga 2: Exempel på underliggande revisionsfrågor

Angående styrdokument

- Har styrelsen beslutat om en affärsplan?
- Har styrelsen beslutat om en arbetsordning för sitt arbete?
- Har styrelsen beslutat om en instruktion om arbetsfördelning mellan bolagsorganen?
- Har styrelsen beslutat om en verksamhetsplan?
- Har styrelsen beslutat om en internkontrollplan?
- Har styrelsen beslutat om en delegationsordning?
- Har styrelsen beslutat om en attestordning?
- Har styrelsen beslutat om etiska riktlinjer för bolagets uppträdande?

Angående löpande kontroll

- Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?
- Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över påbörjade projekt?
- Har styrelsen under året utvärderat sitt eget arbete?

Angående återrapportering

- Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat bolagets verksamhet mot det kommunala ändamålet?
- Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat om bolagets verksamhet är genomförd inom ramen för de kommunala befogenheterna?
- Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat målen i verksamhetsplanen?
- Har styrelsen i årsredovisningen följt upp och utvärderat att verksamheten håller sig inom ramen för styrelsens affärsplan?
- Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om att en utvärdering av det egna styrelsearbetet är genomförd?
- Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen hos företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget?

- Har styrelsen i årsredovisningen eller i särskild rapport lämnat information om hur den interna kontrollen fungerat?

Angående resultat

- Är bolagets verksamhet genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har bolagets styrelse hållit verksamheten inom ramen för de kommunala befogenheterna?
- Har styrelsen haft en tillräcklig intern kontroll?